

MİRZA ALİ EKBER SABİR'İN GORU RAM ŞİİRİ (2)

(...dünden devam)

İnsan doğduğu gün varoluş süreci başlıyor. Bu süreçte deneyimler, iyi- kötü insan özelliğini de biliyor. Bu da dünyanın neresinden olursa olsun; farklı kültürden, farklı ırklardan olan insanlardan da korkulmadığına dikkat çekiyor.

Sabir, kardeş dediği halka, şiirin son dizelerinde şöyle seslenir; ” Harda (nerede) müselman görürsem goru ram (...) fikrini gangan (aklını kan bürümüş) görürem goru ram “ Şiirin dizelerindeki ince alay, cehalete fırlattığı oklar oldukça anlamlı. Hiciv sanatını kullandığı bu şiirde, toplumun sıkıntılarını, dertlerini, dine sokulan batıl inançların korkusunu şiire taşımış. Buradaki asıl “korku” kuşkunun, güvensizliğin ve zorbalığın verdiği bir duygu durumudur. Bu bağlamdan bakıldığında, sahte dini inançlardan kaynağını almış olanların verdiği bir eylem korkusudur. Zaman kavramının içinde yer bulan cahilliğin, cehaletin dini siyasete alet edenlerin verdiği korku ki; ülkemizde hızla yayılan, dinin ne olduğunu bilmeden, dindar havasına emellerini büründürenlerin fotoğrafını da içine alıyor. Sabir, şiirin bütününde bu korkunun ana damarını imliyor.

Sabir için bir yazıda, kendisinin ve ailesinin yaşamını zora sokma pahasına yaşadığı toplumu korkusuzca eleştirmeye devam ettiği şöyle vurgulanır; “Dil, mezhep, eğitim, taklide dayalı gericilik ve batıcılık, tembellik, rüşvet, sübyancılık, işçi ve kadın hakları gibi pek çok konuyu içeren şiirler yazdı. Fakat cahil din adamlarını, acımasız servet sahiplerini, aydın geçinenleri, millet namına geçinen sahtekârları, devlet memurlarını eleştirmesi, kalabalık ailesini sabun hazırlayıp satmakla geçindiremeyen Sabir’in hayatını zorlaştırmasına neden olmuştur.”(1) Gerçekten de yaşadığı kent ve civarında, sabun yapmak için kullandığı kuyruk yağını kasaplar ona satmamıştır. Sekiz kızıyla birlikte sefaletle sürüklenmiştir.

Yoksulluk ve eşitsizliğe başkaldıran Sabir, Türk Azerbaycan şiir tarihinde yeni bir devri başlattı. Cehalete karşı yazılan bu yergi şiirleri ateş gibi yakıcıydı. Sabir, yaşadığı toplum içinde özgürlüğü bulamasa da tüm şiirlerinde ve özlü sözlerinde özgür bir sestir... Şiirin bende çağrıştırdıkları Alevi, Şii, Kürt, Türkmen, Arap, halkını acımasızca din adına öldüren insanları, diri diri yere gömenler ne garip ki din adına yapıyorlar. Yine çağın en korkunç olayı son günlerde, hemen komşu sınırdaki din adına, katliamlar yapılıyor... Bilindiği gibi tarih boyunca, dini gerekçelerle halkın aydınlanması geciktirildi. “Goru ram” demeyeceğimiz günler umuduyla, odlar, gönüller, ateş diyarının usta şairini saygı ile anıyorum.

(devamı yarın..)